

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-514-3-37>

**MASTERING KNOWLEDGE OF THE BIOLOGICAL
FOUNDATIONS OF HUMAN LIFE ACTIVITIES
AS A COMPONENT OF TRAINING A FUTURE SPECIALIST
IN PHYSICAL THERAPY**

**ОВОЛОДІННЯ ЗНАННЯМИ ПРО БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ**

Panchuk O. V.

*Candidate of Biological Sciences,
Senior teacher at the Department of
Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Панчук О. В.

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Kostylov O. V.

*Candidate of Biological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Костильов О. В.

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Підготовка фахівців з фізичної терапії займає чинне місце в системі вищої медичної освіти. Їх професійна діяльність потребує спеціальних знань та навичок, що можуть бути сформовані за умови всебічного вивчення особливостей організму людини. Впроваджувана у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» (спеціалізація – 227.01

«Фізичний терапевт») акцентує увагу на набутті студентами загальних, спеціальних (фахових) та інтегральної компетенцій, для формування яких потрібні знання з медико-біологічних наук [1]. При цьому окреме місце займає навчальна дисципліна «Медична біологія», що акцентована на висвітленні здобутків ряду напрямків біології і є складовою забезпечення формування в здобувачів вищої освіти природничо-наукової компетентності [2], тому зміст передбаченого для засвоєння ними навчального матеріалу має відповідати біологічному складнику їхньої фахової підготовки, адже це стає запорукою успішного розвитку професійної компетентності майбутнього фізичного терапевта [3; 4].

Навчальна дисципліна «Медична біологія», яка пропонується для оволодіння здобувачами вищої освіти, відіграючи суттєву роль у формуванні їхньої професійної компетентності, надає студентові фундаментальні знання стосовно біологічних основ процесів, що відбуваються в організмі людини [5; 6], у тому числі як за перебігу різноманітних патологічних станів, так і у ході відновлення організму. В структурі викладання медичної біології студентам-фізичним терапевтам у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця можна виділити декілька органічно пов'язаних змістовних елементів, тому звернемо увагу на деякі з них.

Так, унаслідок вивчення комплексу питань, що стосуються проявів життя на молекулярному та клітинному рівнях його організації, у студентів формуються ключові поняття про розвиток базових складових організму. Це закладає підґрунтя для чіткого розуміння майбутніми фахівцями-фізичними терапевтами у подальшому механізмів патологічних змін при запальних процесах, явищах некротичного характеру, пошкодженнях тканин та органів. Володіння такими знаннями сприятиме підбору ефективних методів відновлення організму пацієнта у ході професійної діяльності випускника закладу вищої освіти у подальшому. Базою для забезпечення продуктивної роботи майбутнього фахівця з фізичної терапії також слугує засвоєння ним навчального матеріалу стосовно процесів обміну речовин та енергії, що відбуваються у клітині і можуть порушуватися за її пошкодження. У той же час знання з конкретних розділів молекулярної біології, що мають засвоюватися студентом, допоможуть надалі зрозуміти механізми збудження нервових клітин, м'язового скорочення, клітинної регенерації. Це дозволить здобувачеві вищої медичної освіти при вивченні комплексу дисциплін професійної підготовки опановувати підходами до відновлення порушених функцій організму людини за допомогою відповідних реабілітаційних методів та процедур.

Не менш важливим для майбутніх фізичних терапевтів є оволодіння знаннями стосовно біології індивідуального розвитку організму.

Опанування студентами навчального матеріалу з цієї складової медичної біології є необхідною умовою, зокрема, для інтерпретації особливостей ембріонального розвитку людини, для розуміння зв'язку між його порушеннями і наслідками для здоров'я пацієнта, для формування понять про причини й механізми вроджених патологій.

З окресленим вище колом питань кореспондується потреба у оволодінні знаннями з основ медичної генетики сьгоднішніми студентами-фізичними терапевтами, адже розуміння причин і механізмів спадкових порушень в пацієнтів дозволить майбутнім фахівцям з урахуванням цього аспекту засвоїти підходи до коректного підбору і впровадження у подальшому в професійній діяльності реабілітаційних програм, оптимальних для відповідних категорій отримувачів медичних послуг. При цьому, звичайно, під час проведення навчальних занять з медичної біології викладачем має акцентуватися на дотриманні учасниками освітнього процесу, а згодом – фахівцями з фізичної терапії, біоетичних принципів і норм у питаннях, пов'язаних з професійною діяльністю медичного працівника, його комунікацією з пацієнтом [7].

Література:

1. Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізація – 227.01 «Фізичний терапевт», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: «Бакалавр фізичної терапії». Київ : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2024. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/16OUJybNDvppTKpeU7oiZ0oHOy7IzqyPr>

2. Кравчук М. Г., Гурняк О. М., Корнова Н. І., Панчук О. В., Романенко О. В. Шляхи формування біологічної компетентності у студентів – майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії» – Спеціальний тематичний випуск «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання»*. № 2. Кн. 2. Том III (26). 2019–2021. С. 270–278.

3. Волошко Л. Б. Моделивання процесу формування професійної компетентності майбутніх фізичних терапевтів *Гуманітарний вісник Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка*. 2018. Вип. 3. С. 153–160.

4. Хатунцева С. М., Кара С. І., Пшенична Н. С., Расторгуєва І. С., Єфімова А. І. Формування професійної компетентності майбутніх фізичних терапевтів у процесі вивчення біологічних дисциплін.

Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загально-освітній школах. 2022. Вип. 80. Т. 2. С. 183–188.

5. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М., Власова-Шаніна Н. Б., Костильов О. В. Медична біологія : посібник з практичних занять / за редакцією О. В. Романенка. Київ : Здоров'я, 2005. 372 с.

6. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М., Костильов О. В. Медична біологія : посібник з практичних занять / за редакцією О. В. Романенка. 2-ге видання. Київ : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.

7. Романенко О. В., Груша М. М. Біоетичні аспекти методології гідробіологічних досліджень. *Екологічні науки: науково-практичний журнал.* 2021. Вип. 6 (39). С. 91–95.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-514-3-38>

PSYCHOPHYSIOLOGICAL CHARACTERISTICS OF MEDICAL STUDENTS' STATE DURING STUDYING UNDER MARTIAL LAW

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Savka Yu. M.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of physiology and pathophysiology
Medical Faculty № 2
State University "Uzhhorod National
University"
Uzhhorod, Ukraine*

Савка Ю. М.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри фізіології
та патофізіології медичного
факультету № 2
ДВНЗ «Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна*

Krichfalushii O. P.

*Doctor of Philosophy in Medicine,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of physiology and pathophysiology
Medical Faculty № 2
State University "Uzhhorod National
University"
Uzhhorod, Ukraine*

Крічфалушій О. П.

*доктор філософії, доцент,
доцент кафедри фізіології
та патофізіології медичного
факультету № 2
ДВНЗ «Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна*